

Міністерство освіти і науки України Вище професійне училище № 17

ТИПИ СТАНДАРТНИХ ЗАНЯТЬ

*лекційно–семінарські заняття:
види та методика проведення*

*Інформаційно-
методичний центр*

ЛЕКЦІЯ – це логічно

витриманий, системно послідовний комплекс усних методів навчання (інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда), спрямований на реалізацію студентами (учнями) репродуктивної або продуктивної творчої активності.

ЛЕКЦІЙНО-СЕМІНАРСЬКА ФОРМА НАВЧАННЯ

Види лекцій:

- ◆ вступна лекція
- ◆ оглядова лекція
- ◆ лекція-роздум
- ◆ проблемна лекція
- ◆ лекція-повідомлення
- ◆ лекція-бесіда
- ◆ лекція з проблемним завданням
- ◆ лекція з елементами самостійної роботи
- ◆ лекція-візуалізація
- ◆ лекція-конференція
- ◆ бінарна-лекція
- ◆ лекція-консультація

Структура лекції

1. Організаційна частина
2. Повідомлення теми, мети, мотивація навчальної діяльності
3. Актуалізація опорних знань
4. План лекції

Два шляхи викладу:

- інформаційне (чіткий розподіл матеріалу на частини, розкриття кожної і загальний висновок);
- логічно-доказове (додається теза, потім приводяться докази індуктивним і дедуктивним способом)

5. Осмислення знань студентами (учнями)
6. Підсумок заняття (уроку)
7. Видача домашнього завдання

Вимоги до проведення лекції:

1. За своїм змістом лекція має відповідати належному науковому рівню.
2. Лекція мусить мати струнку структуру:
 - вступ, у якому висвітлюється актуальність теми, має мобілізувати увагу студентів (учнів) і зацікавити їх;
 - план лекції має допомагати студентам (учням) слідкувати за думками лектора, легше і ґрунтовніше засвоїти їх;
 - центральна частина лекції – виклад теми – має, відповідно до плану, послідовно розкрити зміст теми;
 - в заключній частині лектор робить підсумки думок, підкреслює основні твердження лекції.
3. Мова лекції повинна бути правильною як з боку граматичного, так і стилістичного.
4. Форма лекції має бути живою, цікавою.
5. Лектор має звертати пильну увагу на мову, яка має бути зразком для студентів (учнів), володіти голосом.
6. Лектор повинен звертати увагу на допоміжні засоби мови: інтонацію, міміку, жести.
7. Під час лекції вчитель має сидіти або, краще, стояти за кафедрою, щоб бачити всіх студентів (учнів).
8. Лектор неодмінно мусить написати перед лекцією конспект.
9. Треба звертати увагу і на темп лекції.
10. Лектор мусить тримати повний контакт з аудиторією.

РОЗУМІННЯ

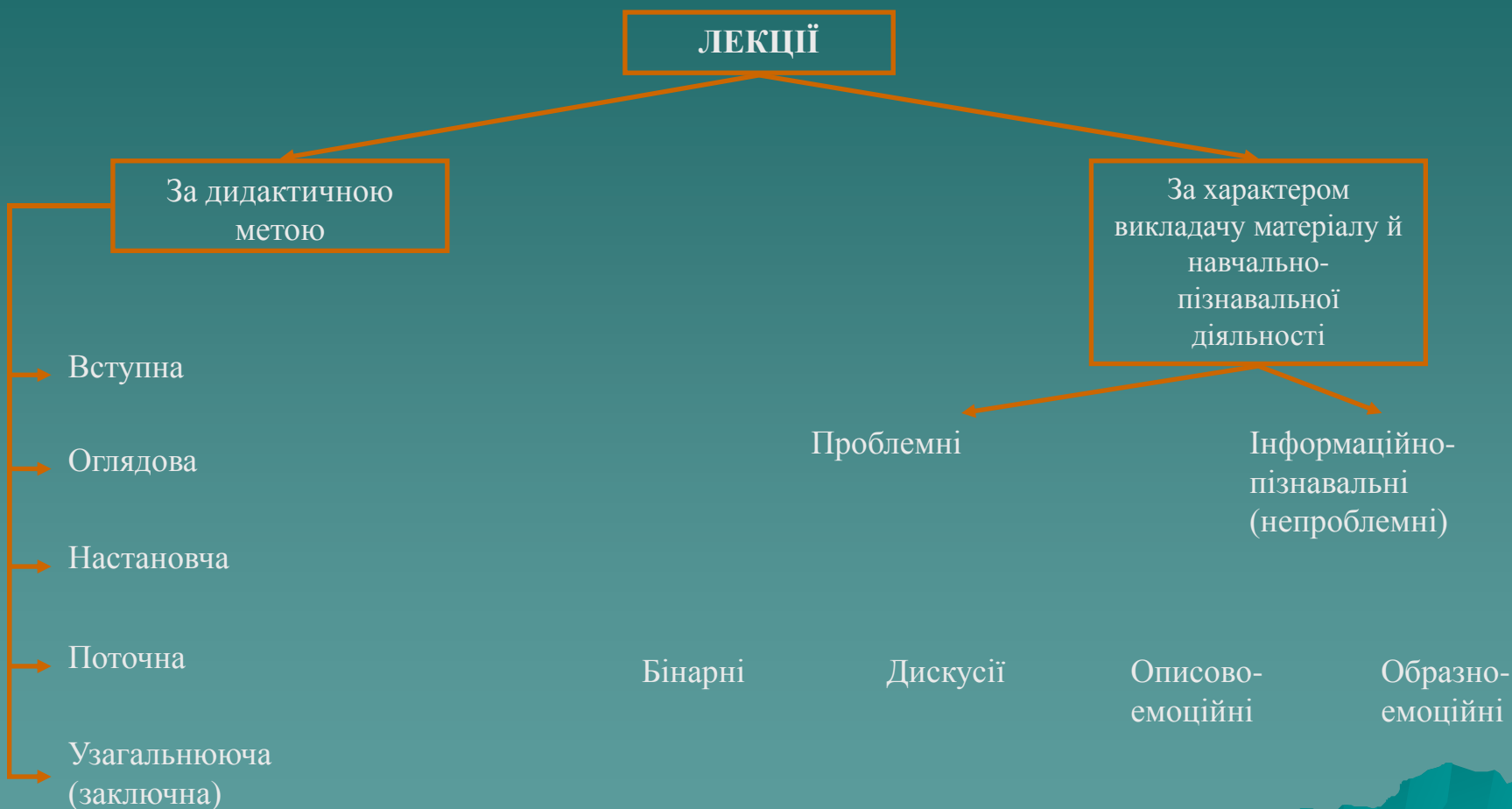
- це процес

мислення, спрямований на виявлення істотних рис, властивостей і зв'язків предметів, явищ, подій. Важливо зазначити, що потреба студента (учня) щось зрозуміти на лекції визначається у виникненні запитання. Коли відповідь на нього зразу знайти не можливо, то розпочинається активний пошук, "побудова розуміння".

РОЗУМІННЯ

1. Розуміння як психолого-педагогічне явище розвивається, структуруючи наступні рівні: описовий, порівняльний, пояснювальний, узагальнюючий, оціночний, проблемний.
2. Рівні розуміння безпосередньо залежать від рівня активності студента (учня): якщо завдання (описати, порівняти, пояснити) пов'язані з репродуктивною активністю, то узагальнення, оцінка, визначення проблеми характеризують самостійність, вміння студента (учня) визначити цінність чужих аргументів, та висунути свої, знайти свій хід міркувань, що передбачає реалізацію продуктивної творчої активності.
3. Важливо, щоб дослідницьке розуміння мало найбільшу вагу на лекції, через те, що проблемні завдання найбільшою мірою стимулюють розумову діяльність студентів (учнів).

КЛАСИФІКАЦІЯ ЛЕКЦІЙ ЯК ФОРМ НАВЧАННЯ НА І КУРСІ

КЛАСИФІКАЦІЯ ЛЕКЦІЙ ЯК ФОРМ НАВЧАННЯ

ЛЕКЦІЇ

За дидактичною
метою

За місцем у
систематичному
курсі

Відповідно до
змісту підручника

Залежно від ролі в
організації
навчального процесу

За активністю
студентів

Академічна

Загальні
систематичні
(навчальна лекція
за програмою
курсу)

Вступні

Лекції творчого
характеру

Вступні

Проблемна
лекція

Оповідна

Вступні лекції

Основні

Лекції ідентичні
підручнику

Мотиваційна

Лекція-
візуалізація
Лекція вдвох

Аналітична

Оглядові лекції

Заключні

Лекції-переказ
підручника

Підготовча

Лекція – прес-
конференція

Лекція-бесіда

Лекції
спецкурсу

Настановчі (для
студентів
заочників)

Лекції нижче
рівня
підручника

Інтегруюча

Лекція-
консультація

Популярна

Настановчі
лекції

Оглядові

Настановча

Лекція
провокація
Лекція діалог

Проблемна

Монологічна

Епізодичні

Комплексна

Лекція з
використанням
ігрових методів

Проблемна лекція

Лекції освітлюють найбільш складні проблемні питання теми, новітні факти і події. Активізація мислення студентів (учнів) у процесі лекції забезпечується, якщо вона носить проблемний характер.

Суть проблемної лекції полягає в створенні в ній викладачем проблемної задачі, яка вирішується, як правило, при участі аудиторії.

Відмінність від традиційної лекції виявляється в тому, що студенти (учні) стежать за виникненням проблемної ситуації, за можливими напрямками на шляху до її вирішення, за змістом вирішення проблеми й аналізом результатів. Студенти (учні) стають учасниками науково-дослідної роботи.

Складові частини проблемної лекції:

- ◆ отримання вихідних даних для формування проблемної ситуації;
- ◆ формування і роз'яснення проблемної ситуації;
- ◆ визначення загального напрямку пошуку вирішення проблеми;
- ◆ вирішення проблемної ситуації на основі висунутих гіпотез;
- ◆ аналіз результатів і встановлення зв'язку з практикою.

Ідеальним є варіант, коли студенти (учні) беруть участь у вирішенні проблем, пропонують свої гіпотези, самі аналізують результати.

Неможливо будувати весь лекційний матеріал тільки з проблемних лекцій: є матеріал описовий, фактологічний, класифікаційний, у котрім не можна виділити проблему.

Але при цьому необхідно викладачу мати на увазі, що "звичайний педагог вимагає істини, а гарний учитель їх знаходити".

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ...